

Sygn. akt I ACa 1284/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2014r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Miastkowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Hanna Rojewska SSA Tomasz Szabelski
Protokolant:	st.sekr.sądowy Jacek Raciborski

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2014r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. W., N. W. oraz D. B.**

przeciwko **Towarzystwu (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę zadośćuczynienia i odszkodowanie

na skutek apelacji N. W. oraz strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 12 lipca 2013r. sygn. akt I C 1042/12

I. z apelacji powódki N. W. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 5 i 8 sentencji:

- w punkcie 5 w ten sposób, że zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki N. W. kwotę 25.000 (dwadzieścia pięć tysięcy) złotych z tytułu zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty i oddala powództwo w pozostałym zakresie;

- w punkcie 8 w ten sposób, że znosi między powódką N. W. i pozwanym koszty zastępstwa procesowego,

a nadto dodaje punkt 12 o treści „nakazuje pobrać od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 1250 (jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa N. W.”;

II. oddala apelację powódki N. W. w pozostałej części oraz w całości apelację strony pozwanej;

III. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego;

IV. nakazuje pobrać od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 1250 (jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt) tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od apelacji powódki N. W.;

V. nie obciąża powódki N. W. nieuiszczoną opłatą sądową od oddalonej części apelacji.

Sygn akt. I ACa 1284/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 lipca 2013 roku w sprawie z powództwa A. W., N. W. i D. B. przeciwko Towarzystwu (...) SA z siedzibą w W. o zapłatę zadośćuczynienia i odszkodowania, Sąd Okręgowy w Łodzi:

1. zasądził od Towarzystwa (...) SA z siedzibą w W. na rzecz A. W. kwotę 85.000 zł tytułem zadośćuczynienia, z odsetkami ustawowymi od dnia 8 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty;
2. oddalił powództwo A. W. w pozostałej części;
3. zasądził od Towarzystwa (...) SA z siedzibą w W. na rzecz D. B. kwotę 43.000 zł tytułem zadośćuczynienia, z odsetkami ustawowymi od dnia 8 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty;
4. oddalił powództwo D. B. w pozostałej części;
5. oddalił powództwo N. W. w całości;
6. zasądził od Towarzystwa (...) SA z siedzibą w W. na rzecz A. W. kwotę 1.930,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
7. zasądził od Towarzystwa (...) SA z siedzibą w W. na rzecz D. B. kwotę 3.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
8. nie obciążył powódki N. W. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego;
9. nakazał pobrać od Towarzystwa (...) SA z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 3.115,54 zł tytułem nie uiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa A. W.;
10. nakazał pobrać od Towarzystwa (...) SA z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 1.328,43 zł tytułem nie uiszczonych kosztów sądowych w zakresie powództwa D. B.;
11. nie obciążył powódek A. W. i N. W. nie uiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części ich powództw.

Powyższy wyrok został wydany w oparciu o ustalenia faktyczne które Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne.

Sąd I instancji zaznaczył między innymi, iż w dniu (...) w miejscowości Ż. miał miejsce wypadek samochodowy, w wyniku którego śmierć poniosła D. Ś.. Sprawcą wypadku był S. R. kierujący samochodem ciężarowym marki V. o nr rej. (...). Właściciel pojazdu zawarł umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z poprzednikiem prawnym strony pozwanej.

D. Ś. była córką A. W. i starszą siostrą D. B.

i N. W.. W dacie śmierci miała 23 lata. Pomiedzy córkami A. W. istniała silna więź emocjonalna. D. Ś. była starsza od D. W. o 8 lat, pomagała jej w szkole, siostry przyjaźniły się i zwierzały się sobie. Od N. W. D. Ś. była starsza o 22 lata. D. Ś. nie miała swoich dzieci, opiekowała się najmłodszą siostrą. W dacie śmierci D. Ś. mieszkała z matką i siostrami. A. W. nie powiedziała córce N.

o śmierci D. Ś., powiedziała jej, że siostra wyjechała do pracy. D. Ś. była dla matki przyjaciółką, wyręczała ją w wielu obowiązkach domowych. Śmierć córki wywołała u powódki A. W. negatywne skutki w postaci zaburzeń adaptacyjnych. Skutki te mają wpływ na funkcjonowanie powódki w sferze osobistej w postaci obniżenia aktywności, występowania stanów depresyjnych, płaczliwości, pesymizmu, koncentracji myśli wokół zmarłej. Wpływa to na funkcjonowanie powódki w roli żony i matki. Analiza funkcjonowania powódki w sferach społecznej i zawodowej nie wskazuje na to, by śmierć córki spowodowała zaburzenia w tym zakresie.

Śmierć siostry wywołała u powódki D. B. negatywne skutki w postaci zaznaczania się objawów zespołu stresu pourazowego. Objawy te

w umiarkowanym nasileniu występują nadal. Skutki te mają wpływ na funkcjonowanie powódki w sferze osobistej w postaci stanów smutku i niepokoju oraz w sferze społecznej

w postaci konfliktowości w relacjach z rówieśnikami. U powódki nie występują zaburzenia

w sferze rodzinnej i funkcjonowania szkolnego.

Trudno jest stwierdzić, aby śmierć D. Ś. wywołała u N. W. negatywne skutki w sferze psychicznej. N. W. o śmierci siostry nie została poinformowana, ale niezależnie od tego dla dzieci do 4 roku życia pojęcie śmierci jest poznawczo niedostępne. N. W. w chwili śmierci siostry miała 2 lata i 10 miesięcy, w dacie badania przez psychologa miała 4 lata i 3 miesiące. Dziecko postrzega śmierć jako zjawisko odwracalne, przejściową rozłąkę. Stąd małym dzieciom brak jest zdolności do pełnego odczuwania żalu, czy krzywdy po śmierci bliskiej osoby. Poprzez swoje zachowanie A. W. utrzymuje dziecko w niepewności i lęku. Małoletnia nie wie dlaczego matka okazuje smutek i żal.

Pozwany uznał, co do zasady, swoją odpowiedzialność za skutki zdarzenia, jakie miało miejsce w dniu 13.10.2011 roku przyznając powódce A. W. zadośćuczynienie w kwocie 15.000 złotych, a D. B. zadośćuczynienie w kwocie

7.000 złotych. Towarzystwo (...) odmówiło powódkom wypłaty odszkodowania

za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej na skutek śmierci osoby bliskiej, zaś powódce N. W. odmówiło również wypłaty zadośćuczynienia wskazując, iż jej wiek w dniu wypadku siostry nie pozwalał jej na odczuwanie żalu i krzywdy.

W dniu 28.12.2012 roku doszło do przejęcia spółki (...) SA w W. przez stronę pozwaną

Sąd I instancji dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie powołanych dowodów z dokumentów, opinii psychologa i psychologa dziecięcego oraz zeznań powódki A. W..

Biorąc pod uwagę ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał za bezsporny fakt,

że w dniu 13 października 2011 roku w miejscowości Ż. miał miejsce wypadek samochodowy, w wyniku którego śmierć poniosła D. Ś.. Sprawcą wypadku był S. R. kierujący samochodem ciężarowym marki V. o nr rej. (...), który zawarł umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z (...) Spółką Akcyjną w W.. W niniejszej sprawie nie była kwestionowana odpowiedzialność kierującego samochodem za skutki wypadku, jaki miał miejsce w dniu 13 października 2011 roku na podstawie art. 436 k. c. w zw. z art. 435 k. c. W związku z powyższym nie budziła również wątpliwości zasada odpowiedzialności pozwanego (...) SA – następcy prawnego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W..

W toku postępowania likwidacyjnego pozwany uznał, co do zasady swoją odpowiedzialność i wypłacił powódkom A. W. i D. B. zadośćuczynienia w kwocie odpowiednio 15.000 i 7.000 złotych. W toku niniejszego postępowania powódki dochodziły dalszego zadośćuczynienia, a powódka A. W. dodatkowo odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia jej sytuacji życiowej na skutek śmierci osoby bliskiej.

Powołując się na treść art. 446 § 4 k. c. Sąd I instancji stanął na stanowisku, że w przypadku A. W. zadośćuczynienie w kwocie 100.000 złotych, a w przypadku D. B. w kwocie 50.000 zł skompensuje krzywdę, jakiej powódki doznały na skutek śmierci córki i siostry. Uwzględniając, że w toku postępowania likwidacyjnego pozwany przyznał A. W.

zadośćuczynienie w kwocie 15.000 złotych, a D. B. zadośćuczynienie w kwocie 7.000 złotych, Sąd Okręgowy zasądził tytułem zadośćuczynienia od pozwanego na rzecz powódki A. W. kwotę 85.000 złotych, zaś na rzecz powódki D. B. kwotę 43.000 złotych i oddalił ich powództwa o zadośćuczynienie w pozostałym zakresie. Zdaniem Sądu, zadośćuczynienie w kwotach zasądzonych na rzecz powódek nie było nadmierne w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa. Na skutek przedmiotowego wypadku, A. W. straciła najstarszą córkę, zaś D. B. starszą siostrę.

Nagła śmierć D. Ś. była dla powódek zdarzeniem szokującym, którego się nie spodziewały i które stanowiło dla nich duży wstrząs, wiązało się też ze znacznym cierpieniem, co w sposób jednoznaczny wynikało z opinii biegłego psychologa.

Sąd Okręgowy podkreślił, że przed wypadkiem A. W. wraz z córkami mieszkały razem, były z sobą mocno związane, łączyły ich bliskie relacje, wspierały się wzajemnie. Zmarła D. Ś. jako najstarsza z córek A. W. była osobą bardzo ważną w rodzinie powódek, stanowiącą oparcie zarówno dla matki, jak i sióstr.

Zdaniem Sądu Okręgowego, roszczenie o zadośćuczynienie nie podlegało natomiast uwzględnieniu w przypadku N. W.. Nie można było bowiem uznać, że nagła śmierć siostry była przyczyną krzywdy powódki. Sąd I instancji, nie kwestionując tego, że była ona emocjonalnie związana z D. Ś., uznał, że nie może być mowy o odczuwaniu przez nią krzywdy spowodowanej śmiercią siostry.

Powódka A. W. wniosła nadto o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 40.000 złotych tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie jej sytuacji życiowej. Powództwo to zostało oddalone z uwagi na brak wykazania przesłanek z art. 446 par. 3 k. c. Przyznane powódkom kwoty zadośćuczynienia

zasądzono wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty na podstawie art. 481 § 1 i 2 k. c. w zw. z art. 455 k. c. i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.). Zgłoszenie szkody nastąpiło w dniu 8 marca 2012 roku a 30 dniowy termin na ustosunkowanie się do żądania upłynął w dniu 7 kwietnia 2012 r.

O kosztach procesu w sprawie z powództwa A. W.

Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. W związku z tym, że powódka ta wygrała proces w 60%, to w takim stosunku rozliczono koszty procesu poniesione przez strony.

O kosztach procesu w sprawie z powództwa D. B. Sąd pierwszej instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. (powódka wygrała proces w całości).

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Okręgowy nie obciążył powódki N. W. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego.

Uwzględniając sytuację majątkową powódek Sąd Okręgowy, na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych sprawach cywilnych, nie obciążył ich kosztami sądowymi w zakresie oddalonej części powództwa.

Apelacje od powyższego wyroku złożyły obie strony.

Strona powodowa zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo N. W., tj. co do kwoty 51.000,00 zł oraz co do orzeczenia o kosztach procesu.

Skarżąca podniosła zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 448 § 4 k.c. poprzez nie przyznanie powódce zadośćuczynienia w związku ze śmiercią siostry z uwagi na brak wiedzy powódki o śmierci D. Ś. oraz brak możliwości zrozumienia przez dziecko w wieku powódki pojęcia śmierci.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w tym zakresie

i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki N. W. kwoty dochodzonej pozwem.

Strona pozwana zaskarżyła wyrok w części zasądzającej na rzecz powódki A. W. zadośćuczynienie ponad kwotę 45.000 zł. oraz w części zasądzającej na rzecz powódki D. B. zadośćuczynienie ponad kwotę 18 000 zł.

Skarżąca podniosła zarzuty:

1.naruszenia przepisu prawa materialnego, a to art. 446§4 k.c. poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, iż odpowiednią kwotą tytułem zadośćuczynienia po śmierci córki jest kwota 100.000,00 zł a po śmierci siostry 50 000 zł, podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, iż więzy pomiędzy powódkami a zmarłą D. Ś. były typowym związkami pomiędzy bliskimi krewnymi;

2.naruszenia przepisów prawa procesowego, a to art. 233§1 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów polegającą na uznaniu, iż cierpienia powódek i doznana przez nie szkoda niematerialna uzasadniają twierdzenie, iż odpowiednią kwotą tytułem zadośćuczynienia po śmierci córki jest kwota 100 000 zł a po śmierci siostry 50 000 zł.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki A. W. kwoty 45 000 zł. a na rzecz D. B. kwoty 18 000 zł. tytułem zadośćuczynienia po śmierci D. Ś. oraz o zasądzenie od strony przeciwnej kosztów postępowania za I i II instancji,

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Za uzasadnioną w części należało uznać apelację strony powodowej.

W ocenie Sądu II instancji przesłanki z art. 446 par. 4 k. c. zostały również spełnione w przypadku powódki N. W., jakkolwiek w chwili śmierci siostry powódka miała ok. 3 lat i do dnia wyrokowania nie miała wiedzy o tym zdarzeniu. Brak tego rodzaju świadomości i charakterystyczne dla wieku powódki pojmowanie śmierci nie stało jednakże na przeszkodzie dla przyznania stosownego zadośćuczynienia, jeśli weźmie się pod uwagę rodzaj i cel świadczeń przyznawanych na mocy powyższego przepisu.

Zadośćuczynienie unormowane art. 446 par. 4 k. c. jest roszczeniem o charakterze ściśle niemajątkowym, mającym za zadanie kompensację doznanej krzywdy. Roszczenie to nie ma na celu wyrównania straty poniesionej przez członków najbliższej rodziny zmarłego, lecz ma pomóc dostosować się do nowej rzeczywistości. Ma także na celu złagodzenie cierpienia wywołanego utratą osoby bliskiej a okolicznościami mającymi wpływ na wysokość tego świadczenia pozostają między innymi: zakres doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny, charakter zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny, stopień w jakim będą oni mogli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy, korzystanie z pomocy fachowej w czasie radzenia sobie w tej trudnej sytuacji, proces leczenia doznanej traumy oraz rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego.

Pewne aspekty zadośćuczynienia pozostają niezależne od stanu psychicznego uprawnionego do świadczenia w chwili śmierci osoby bliskiej. Jak słusznie zaznaczono w apelacji, śmierć siostry pozostaje dla powódki faktem obiektywnym, niezależnym od jej wiedzy i zdolności postrzegania. Nie ulega wątpliwości okoliczność, że powódka zostanie poinformowana o śmierci siostry, zrozumie znaczenie tego faktu i będzie odczuwać krzywdę z racji utraty osoby bliskiej której zakres może zastać poddany ocenie w świetle zasad doświadczenia życiowego. Wyrok w niniejszej sprawie winien mieć za zadanie rozstrzygnięcie o roszczeniu powódki na przyszłość. Inaczej, na co nie bez racji powołała się strona skarżąca, nie byłoby możliwe orzekanie w sprawach dotyczących żądania zasądzenia zadośćuczynienia dla pogrobowców czy też małych dzieci, które nie tylko nie mogą być poddane badaniom psychologicznym ale nie są zdolne porozumiewać się werbalnie z otoczeniem. Dodatkowego podkreślenia wymaga okoliczność, iż powódka, jakkolwiek nie wie o śmierci D. Ś., to odczuwa osamotnienie wynikłe na skutek jej nieobecności oraz negatywnie reaguje na zachowania matki i siostry, opisane przez psychologa.

W tej sytuacji zaistniały podstawy do zmiany orzeczenia oddalającego powództwo N. W.. Otwartą pozostawała natomiast kwestia wysokości przysługującego powódce zadośćuczynienia. Biorąc pod uwagę charakter więzi łączących zmarłą z pozostałymi członkami rodziny, w tym z najmłodszą siostrą wobec której D. Ś. sprawowała funkcje opiekuńcze i ocenione na przyszłość, w świetle doświadczenia życiowego, poczucie straty powódki na skutek braku tego rodzaju więzi i odczuwany żal oraz cierpienia z tego tytułu, Sąd Apelacyjny uznał za właściwe zadośćuczynienie w kwocie 25.000 zł.

Dlatego Sąd ten zasądził powyższą sumę w punkcie I sentencji swojego orzeczenia, z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2012 r. Stosownej zmianie podlegało również rozstrzygnięcie w punkcie 8 zaskarżonego wyroku. Skoro powódka wygrała spór w połowie, poniesione przez nią i przez stronę pozwaną koszty zastępstwa procesowego podlegały zniesieniu. Należało nadto dodać punkt nakazujący pobranie od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi brakujących kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa N. W..

Omówiona zmiana nastąpiła na podstawie art. 386 par. 1 k. p. c.

W części przewyższającej zasądzoną sumę apelacja podlegała oddaleniu (art. 385 k. p. c.)

Żądanie w wysokości 51.000 zł. należało uznać za zbyt wygórowane i nie adekwatne do rozmiaru krzywdy doznanej przez powódkę. Z racji wieku zakres jej cierpienia nie będzie równy z zakresem cierpienia matki i starszej siostry, a poczucie żalu zostanie złagodzone wobec istnienia innych osób bliskich.

Apelacja pozwanego podlegała oddaleniu w całości.

Orzekając o wielkości przyznanych powódkom kwot z tytułu zadośćuczynienia Sąd I instancji, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie dopuścił się obrazy wymienionych w apelacji przepisów prawa procesowego i materialnego.

Określenie wysokości zadośćuczynienia stanowi uprawnienie sądu merytorycznie rozstrzygającego spór w pierwszej instancji, który przeprowadzając postępowanie dowodowe może dokonać wszechstronnej oceny okoliczności sprawy. Korygowanie wielkości przyznanego z tego tytułu świadczenia w postępowaniu odwoławczym uzasadnione jest jedynie wówczas gdy, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, mających wpływ na jego wysokość, jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie jako rażąco wygórowane lub rażąco niższe.

W niniejszym postępowaniu nie można było uznać by kwoty zadośćuczynienia jakie zostały uznane za odpowiednie dla A. W. i D. B. (100.000 zł. i 50.000 zł.) zostały określone na rażąco wygórowanym poziomie.

Sąd I instancji oceniając wielkość krzywdy doznanej przez powódki zwrócił uwagę na rodzaj relacji łączących je ze zmarłą córką i siostrą, zakres doznawanych przez nie cierpienia psychicznych oraz skutki jakie śmierć D. Ś. wywołała w ich życiu codziennym, określone przez biegłego psychologa. W nawiązaniu do tej opinii należało zgodzić się z konstatacją Sądu, iż skutki te były stosunkowo poważne, zwłaszcza po stronie powódki A. W., i nie ograniczały się, jak to sugerowała skarżąca, do zwyczajowej żałoby po śmierci osoby bliskiej.

Śmierć córki wywoła bowiem u A. W. zaburzenia adaptacyjne mające wpływ na jej funkcjonowanie w sferze osobistej w postaci obniżenia aktywności życiowej, występowania stanów depresyjnych, płaczliwości, pesymizmu, koncentracji myśli wokół zmarłej. Skutki te odbiły się na funkcjonowaniu powódki jako żony i matki. Śmierć siostry wywołała natomiast u D. B. negatywne skutki w postaci objawów zespołu stresu pourazowego upośledzających funkcjonowanie powódki w sferze osobistej w postaci stanów smutku i niepokoju oraz w sferze społecznej w postaci konfliktowości w relacjach z rówieśnikami.

Okoliczności powyższe, opisane w opinii biegłego, zostały prawidłowo ocenione przez Sąd Okręgowy, stosownie do treści art. 233 par. 1 k. p. c. Wyznaczały one wielkość przyznanego powódkom zadośćuczynienia, określonego bez naruszenia zasad o których była mowa wyżej.

Zarzut naruszenia art. 446 par. 4 k. c. był zatem chybiony. Ostatecznie apelacja pozwanego została oddalona na mocy art. 385 k. p. c. Ze względu na sposób rozstrzygnięcia apelacji, zostały zniesione między stronami koszty postępowania odwoławczego (art. 100 k. p. c. w zw. z art. 108 par. 1 k. p. c. i art. 391 par. 1 k. p. c.). Na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Łodzi podlegała zasądzeniu kwota 1.250 zł. z tytułu nieziszczonej opłaty sądowej od apelacji N. W. a z uwagi na sytuację materialną i bytową powódki odstąpiono od obciążenia jej nieziszczonej opłatą sądową od oddalonej części apelacji.